

Sygnatura akt VIII C 303/17

\$%\$VIII/C/303/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu VIII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Martyniec

Protokolant: Karolina Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2018 r. we Wrocławiu na rozprawie sprawy

z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko N. P. i W. W.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 23 listopada 2016 r. wydany pod sygn. VIII Nc 250/16 i umarza postępowanie co do należności głównej w kwocie 1000 zł, a dalej idące powództwo oddala;

II. obciąża stronę powodową całością kosztów procesu na rzecz powodów pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt VIII C 303/17

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla, że pozwani N. P. oraz W. W. mają solidarnie zapłacić na jej rzecz kwotę 13.258,48 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 9.09.2016 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania według norm przepisanych.

Uzasadniając żądanie pozwu wskazano, że pozwana N. P. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej w dniu 21 grudnia 2011 r. zawarła ze stroną powodową (...) S.A. z siedzibą w W. umowę agencji sprzedaży nr (...). Zobowiązała się do stałego pośredniczenia za wynagrodzeniem, przy zawieraniu z klientami umów w imieniu i na rzecz strony powodowej, w cenach określonych przez powódkę, zgodnie z wyznaczonymi zasadami, instrukcjami i wytycznymi. Ponościła odpowiedzialność za powierzony jej towar i niedobory. Była upoważniona do przyjmowania zapłaty za sprzedawany towar, którą każdego dnia miała odprowadzać na konto strony powodowej. W celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z niewykonania lub nienależytego wykonania umowy wystawiła weksel in blanco, który został poręczony przez pozwanego W. W.. W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji ustalono niedobory w zakresie towarów i gotówki, które skutkowały wystawieniem pozwanej not obciążeniowych:

- nr (...) z dnia 15 maja 2014 r. na kwotę 4.366,49 zł,
- nr (...) z dnia 17 października 2014 r. na kwotę 10.444,90 zł,
- nr (...) z dnia 17 października 2014 r. na kwotę 4.847,27 zł.

Należność z noty nr 3705/DRM/GOT/14 została pomniejszona w wyniku potrącenia prowizji przysługującej oraz wpłaty i do zapłaty z tej noty pozostała kwota 8.517,72 zł. Wpłaty w łącznej wysokości 4.500 zł zostały zaliczone na poczet noty obciążeniowej nr (...) – spłata należności oraz na poczet noty nr 3704/DRM/TOW/14 (kwota 133,51 zł). Wobec powstania zadłużenia w wysokości 13.758,48 zł powódka w dniu 29 sierpnia 2016 r. uzupełniła weksel na wskazaną sumę, opatrzyła weksel datą i miejscem płatności. Pismem z tego samego dnia wezwała pozwanych solidarnie do wykupu weksla. Pozwana N. P. w wyniku wezwania dokonała wpłaty w wysokości 500 zł, nie uiszczając pozostałej kwoty, wobec tego wniesienie pozwu okazało się konieczne. Roszczenie odsetkowe zdaniem powódki znajduje uzasadnienie od daty wezwania do wykupu weksla.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 23 listopada 2016 r., VIII Nc 250/16, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu, nakazał pozwany solidarnie aby zapłacili stronie powodowej kwotę 13.258,48 zł wraz odsetkami od dnia 9.09.2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.783 zł tytułem kosztów postępowania.

Pozwana N. P. zaskarżając nakaz zapłaty w całości we wniesionych zarzutach podniosła zarzut naruszenia art. 10 prawa wekslowego oraz przedawnienia roszczenia. Wniosła o uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania.

Motywuując przyjęte stanowisko wskazała, że podstawą kierowania wobec niej roszczeń nie może być nota obciążeniowa albowiem ta nie jest dowodem jej zobowiązania względem powódki. Pozwana N. P. wskazała, że mimo wielokrotnych starań, kwestionując przeprowadzenie inwentaryzacji od samego początku kwestionowała jej wyniki, a dokumentów rozliczających inwentaryzację nigdy nie otrzymała. Uzasadniając zarzut naruszenia art. 10 prawa wekslowego wskazała, że strona powodowa dochodzi roszczenia z weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia, które weksel ten zabezpieczał. Zgodnie z art. 751 § 1 k.c. roszczenia wynikające z umowy agencji przedawniają się z upływem 2 lat, ponieważ odpowiednio stosujemy do niej regulację umowy zlecenia. Skoro z dokumentów dołączonych do pozwu wynika, że dochodzone roszczenie stało się wymagalne w dacie inwentaryzacji, najpóźniej w dniach 15 maja i 17 października 2016 r. to pozew złożony w dniu 24 października 2016 r. miał miejsce już po upływie tego terminu. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła zarzut potrącenia kwot wynikających z niezapłaconych prowizji za okres od października 2013 r. do sierpnia 2014 r. w wysokości 20.609,53 zł i 1.500 zł wypłaconej z kasy z upoważnienia kierownika sprzedaży E. W.. Dołączono do zarzutów oświadczenie o potrąceniu w wysokości 22.109,53 zł.

Pozwany W. W. wnosząc zarzuty co do całego nakazu zapłaty zażądał jego uchylenia i oddalenia powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania. Argumentując przyjęte stanowisko podniósł analogicznie do pozwanej N. P. zarzut przedawnienia roszczenia, jak i oświadczył, że popiera zarzuty i wnioski wskazane przez współpозwaną.

Pismem z dnia 6 grudnia 2016 r. oraz 9 grudnia 2016 r. strona powodowa cofnęła powództwo w zakresie kwoty 1.000 zł, wskazując iż wynika to z uiszczenia przez pozwaną wpłaty w takiej wysokości. Pozwana N. P. wyraziła zgodę na cofnięcie powództwa w piśmie z dnia 13 stycznia 2017 r. (k. 34-35, 37-38, t. I)

W piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2017 r. strona powodowa wskazała, że omyłkowo wskazała na kwotę zadłużenia z noty obciążeniowej (...) jako 8.517,72 zł zamiast kwoty 3.017,72 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana N. P. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej Salon (...) w dniu 21 grudnia 2011 r. zawarła ze stroną powodową (...) S.A. z siedzibą w W. umowę agencji sprzedaży nr (...). Na mocy § 1 umowy (...) S.A. zleciła pozwanej N. P. jako agentowi prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na zawieraniu w imieniu i na rzecz strony powodowej umów z klientami w zakresie sprzedaży wydawnictw, prasy, różnego rodzaju towarów, usług oferowanych klientom. (...) S.A. upoważniła pozwaną do działania w swoim imieniu i na jej rzecz w zakresie szczegółowo wskazanych towarów w § 2 umowy.

W celu zabezpieczenia wszelkich roszczeń związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy pozwana zobowiązała się do złożenia w dniu zawarcia umowy weksła in blanco do wysokości zadłużenia wraz z deklaracją wekslową (§ 3 umowy).

Strony uzgodniły, że miejscem świadczenia przez pozwaną usług będzie punkt sprzedaży należący do (...) S.A. zlokalizowany w K., a pozwana zobowiązała się do zapewnienia sprawnego i niezakłóconego funkcjonowania punktu sprzedaży (§ 4 umowy)

Do obowiązków pozwanej jako agenta, zgodnie z § 5 umowy należało m.in.:

- a) ponoszenie odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie (...) S.A. (punkt sprzedaży, środki pieniężne wydawnictwa, towary, przesyłki, wyposażenie, urządzenie, inne przedmioty niezbędne do realizowania sprzedaży) oraz za niedobory i nadwyżki powstałe w okresie rozliczeniowym;
- b) rozliczanie się z powierzonego mienia na każde żądanie RUCH;
- c) codzienne odprowadzanie wartości zrealizowanej sprzedaży (utarg).

Strony ustaliły, że z tytułu obowiązków wynikających z umowy agent otrzyma wynagrodzenie w wysokości uzależnionej od wielkości zrealizowanej sprzedaży, wyliczane według prowizji i stawek określonych w załączniku nr 3 do umowy. Podstawę do zapłaty wynagrodzenia stanowią faktura VAT lub rachunek wystawione przez agenta w sposób prawidłowy i zgodny z przepisami prawa, które to agent powinien wystawić nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zakończenia każdego miesiąca rozliczeniowego, w oparciu o wydruki raportów z kasy fiskalnej oraz dokumentów określonych w zasadach, instrukcjach i wytycznych zawartych w księdze agenta. Wynagrodzenie miało być płatne w okresach miesięcznych, na rachunek bankowy wskazany przez agenta. Agent wyraził zgodę na potrącanie przez RUCH z wynagrodzenia agenta wszelkich roszczeń wraz z ewentualnymi należnymi odsetkami powstałych m.in. z tytułu naliczonych kar z tytułu nierzetelności w realizacji umowy, ujawnionych w wyniku inwentaryzacji niedoborów. Nadto strony wyraziły zgodę na kompensatę wzajemnych zobowiązań wynikających z realizacji umowy (§ 7 pkt 1-4,6 umowy). Jeśli umowa agencji sprzedaży przewidywała dokonywanie potrąceń bez konieczności odrębnego oświadczenia (...) S.A. to strona powodowa mogła dokonywać potrąceń po powstaniu zadłużenia (...) S.A. doręczając agentowi odpowiedni dowód księgowy.

Nadto strony zastrzegły, że agent będzie odpowiedzialny wobec (...) S.A. za szkodę wynikłą z niewykonania, nienależytego wykonania umowy. W przypadku naruszenia postanowień umowy, w szczególności niedopełnienie obowiązków wskazanych w § 5 umowy (...) S.A. zastrzegła możliwość nałożenia kary umownej do wysokości 150% średniego miesięcznego wynagrodzenia. W przypadku wystąpienia zdarzenia uprawniającego RUCH do naliczenia agentowi kary umownej Ruch wystawi notę księgową obciążeniową płatną w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia agentowi (§ 12 pkt 1-2, 4 umowy)

Umowę zawarto na czas nieoznaczony. Datę rozpoczęcia działalności strony ustaliły na 1.01.2012 r. (§ 14 ust. 1-2 umowy).

W dniu zawarcia umowy celem zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy agencji sprzedaży pozwana złożyła weksel in blanco, poręczony przez pozwanego W. W. i upoważniła stronę powodową do wypełnienia weksla do wysokości pełnego zadłużenia, łącznie z przysługującymi opłatami, poniesionymi kosztami, odsetkami i opatrzenia go według własnego uznania datą, miejscem wystawienia, datą i miejscem płatności oraz klauzulą bez protestu. W deklaracji wekslowej wskazano dane pozwanej N. P. jako wystawcy weksla oraz dane pozwanego W. W. jako poręczyciela.

Pozwana N. P. zobowiązana była do odprowadzania utargów do (...) S.A. w wysokości wartości zrealizowanej dziennej sprzedaży. Miała obowiązek codziennego wpłacania utargów – we wskazanych placówkach Poczty Polskiej oraz w

Oddziałach A. Banku, według wyboru w otwartej formie – agent dokonywał wpłat bezpośrednio do kasy A. Banku w P. lub zamkniętej – agent przygotowywał pakiet z gotówką w bezpiecznej kopercie i dostarczał go do placówki pocztowej.

Dowód: Wydruk (...) pozwanej, k. 22, t. I

Umowa nr (...), k. 25-26, t. I

Instrukcja odprowadzania utargów, k. 133, t. I

Zasady potrąceń, k. 134, t. I

Deklaracja wekslowa, k. 23, t. I

Zeznania świadka E. W., k. 269-272, t. II

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

Pozwana prowadziła swój punkt sprzedaży posiadając kasę komputerową dostarczoną przez stronę powodową. Rozliczenia odbywały się za pomocą skanowania kodów, z jednoczesnym podglądem wyników sprzedaży. W kasie odzwierciedlało się PZ – przyjęcie towaru i przyjęcie prasy, WZ – wydanie towaru i utargi. Nadto odzwierciedleniu podlegały przeceny i promocje. W każdej kasie znajdowała się pamięć wewnętrzna oraz dodatkowy pendrive, gdzie zapisywane były dane. Obsługę informatyczną kas prowadził zewnętrzny podmiot (...).

Pozwana N. P. sprzedawała towar dostarczany wyłącznie przez stronę powodową. Dostawy odbywały się w ten sposób, że pozwana podpisem potwierdzała dostarczenie towaru, dzień przed dostawą otrzymywała PZ, celem zapoznania się z listą tego, co będzie dostarczane. Towar przywoziła również E. W., zdarzało się, że był on z krótkim 3-dniowym terminem ważności, uniemożliwiało to jego sprzedaż a podczas inwentaryzacji traktowany był on jako niedobór.

W systemie pojawiały się informacje o stanie towaru, którego w rzeczywistości w ogóle nie było w kiosku lub takiego, który nie wchodził w zakres jego asortymentu. W trakcie sprzedaży pojawiały się również błędy w postaci braku schodzenia ze stanu towaru, mimo jego sprzedaży.

Między poszczególnymi punktami kiosków RUCH często dokonywano przerzucania towarów na podstawie wystawianego dokumentu MM. Po przewiezieniu towaru był on księgowany tak jak dostawa towaru.

Kierownikiem sprzedaży, pod którego pozwana podlegała, była E. W.. Przyjeżdżała do punktu prowadzonego przez pozwaną nieregularnie: raz na tydzień, jak i raz na 2 miesiące. Miała dostęp do systemu komputerowego punktu prowadzonego przez N. P. w zakresie danych zaksięgowania PZ, WZ i MM oraz raportów sprzedaży. Przy przerzucaniu towaru każdorazowo tworzyła dokumenty i wprowadzała je do systemu, prosząc aby w tym czasie nie patrzono jej na rękę. Jeden raz zdarzyło się, że po zabraniu 3 kartonów papierosów nie uwzględniła tego w systemie komputerowym pozwanej.

Współpraca stron w zakresie przekazywania utargu wyglądała w ten sposób, że pozwana po zakończonym dniu pracy przekazywała utarg w zabezpieczonej kopercie w placówce pocztowej, mogąc pozostawić w kasie maksymalnie do 300 zł celem dysponowania gotówką kolejnego dnia rano.

Pozwana N. P. wystawiła na rzecz (...) S.A. następujące rachunki z tytułu prowizji od sprzedanych towarów:

- 31 października 2013 r. nr 10 na kwotę 2.055,33 zł,
- 30 listopada 2013 r. nr 11 na kwotę 1.459 zł,
- 31 grudnia 2013 r. nr 12 na kwotę 1.680,01 zł,

- 28 lutego 2014 r. nr 1 na kwotę 1.412,76 zł,
- 29 lutego 2014 r. nr 2 na kwotę 1.324,42 zł,
- 31 marca 2014 r. nr 3 na kwotę 1.562,90 zł,
- 30 kwietnia 2014 r. nr 4 na kwotę 1.717,67 zł,
- 31 maja 2014 r. nr 5 na kwotę 1.962,52 zł,
- 30 czerwca 2016 r. nr 6 na kwotę 2.475,55 zł,
- 31 lipca 2014 r. nr 7 na kwotę 2.506,85 zł,
- 31 sierpnia 2014 r. nr 8 na kwotę 2.452,52 zł.

Dowód: Rachunki, k. 54-64, t. I

Zeznania świadka E. W., k. 269-272, t. II

Zeznania świadka M. K., k. 302-304, t. II

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

Początkowo współpraca stron układała się prawidłowo. Pozwana w ramach doraźnej kontroli prowadzonej przez tzw. „tajemniczego klienta” uzyskiwała najwyższą ilość punktów. Cieszyła się dobrą opinią. W 2012 r. pozwana była w ciąży, podjęła leczenie, które uniemożliwiło jej osobiste prowadzenie sprzedaży w kiosku. Wówczas korzystała z pomocy osób trzecich. Miało to miejsce w okresie od 10 maja 2012 r. Kiedy urodziła dziecko przez okres 6 kolejnych miesięcy gdy przebywała na urlopie macierzyńskim. Wtedy ponownie korzystała z pomocy stażystki z Powiatowego Urzędu Pracy – M. K., która od 11 marca 2013 r. do 10 września 2013 r. pracowała w punkcie kiosku prowadzonym przez pozwaną.

Pomoc pozwanej świadczyła w ramach umowy zlecenia w okresie 2 miesięcy A. U.. W dniu 1.08.2014 r. N. P. urodziła kolejne dziecko, wówczas również korzystała z pomocy osób trzecich. W tym okresie kierownik sprzedaży E. W. otrzymywała informacje e-mailowe o niedoborach pieniędzy, a także przekazywaniu przez pozwaną utargu stronie powodowej w mniejszej wysokości, aniżeli wynika to z rzeczywistego stanu kasy.

N. P. kilkakrotnie rozmawiała telefonicznie z księgową G. G., celem wyjaśnienia niedoborów, jednakże żadna z reklamacji do niej kierowana w tym zakresie nie została uwzględniona.

W 2014 r. pracownicy strony powodowej korespondowali między sobą w zakresie stwierdzonych w punkcie kiosku pozwanej niedoborów gotówki według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r., co do której wystawiono notę o nr 106/DRM/UTARG/2014 na kwotę 13.226,18 zł. W tym zakresie wskazywali, że w związku ze stwierdzeniem niedoboru w miesiącu grudniu z prowizji należnej agentowi potrącono 1.680,01 zł, za miesiąc styczeń 2014 r. zablokowano całą prowizję. Nadto podejmowano kwestię podpisania porozumienia z (...). Następnie A. K. koordynator ds. majątku trwałego (...) S.A. podejmowała próby skontaktowania się z pozwaną N. P., ta jednak nie odebrała telefonu.

W maju 2014 r. A. K. korespondowała e-mailowo z E. W. informując ją, że zadłużenie pozwanej N. P. z tytułu monitoringu utargów wynosi 10.326,12 zł i wynika z noty 106/DRM/UTARG z dnia 9 stycznia 2014 r., z której po potrąceniu wstrzymanych prowizji pozostało do zapłaty 6.898,52 zł. Ponagliła E. W., by ta podpisała z pozwaną porozumienie co do spłaty zadłużenia.

W email z 16 maja 2014 r. G. M. Księgowa strony powodowej poinformowała E. W., że w wyniku rozliczenia inwentaryzacji (...) u pozwanej stwierdzono niedobór w kwocie 4.366,49 zł.

Dowód: korespondencja email, k. 139-142, t. II

Zeznania świadka E. W., k. 269-272, t. II

Zeznania świadka M. K., k. 302-304, t. II

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

W ramach współpracy stron dział inwentaryzacji strony powodowej przeprowadzał w punkcie sprzedaży RUCH prowadzonym przez pozwaną inwentaryzację. Pierwsza z nich miała miejsce 3 miesiące po rozpoczęciu współpracy, tj. w marcu 2012 r., kolejne odbywały się na początku każdego roku w miesiącu styczniu oraz zdawczo-odbiorcza po zakończeniu współpracy stron, która miała miejsce 1 października 2014 r. Przy spisie z natury w momencie inwentaryzacji drukowano z kasy (...) raport inwentaryzacji - raport funkcji operatora, który obrazował stan towarów ze spisu z natury. W trakcie spisu towary były skanowane przez inwentaryzatorów. Stan ten był rozliczany w raporcie raport nadwyżek - niedoborów w systemie (...). Generowany on był niezwłocznie w trakcie inwentaryzacji, bez możliwości jego wydruku w formie papierowej, był automatycznie zaciągany do SAP – systemu finansowo-księgowego. Raport obrazował różnice między dostawami towarów uwzględniając zwroty i reklamacje, a dokonaną zarejestrowaną sprzedażą rejestrowaną za pomocą kasy (...). Raport nadwyżek i niedoborów, który stanowił podstawę do analizy i rozliczenia agenta był generowany przez (...) sp. z o.o. (podmiot zewnętrzny, który zajmował się obsługą kasową (...) S.A.) z narzędzia przygotowanego przez IT. Dane w nim zawarte co do ilości towaru były widoczne w kasie (...), natomiast w raporcie nadwyżek i niedoborów różnice wyceniano według ceny sprzedaży netto z dnia inwentaryzacji.

Inwentaryzację przeprowadzał dwuosobowy zespół spisowy. Po każdej z nich agent otrzymywał notę rozliczającą, co do której mógł w ciągu 14 dni złożyć na piśmie zastrzeżenia do Centrum Usług (...) w K.. Między wynikiem inwentaryzacji przeprowadzonej z natury a rozliczeniem finansowym zachodziły różnice. Pozwana N. P. zgłaszała zastrzeżenia kilkakrotnie w zakresie niedoboru towaru – reklamacja ta została uwzględniona.

Pismem z dnia 14 stycznia 2014 r. pozwana została poinformowana, że inwentaryzacje w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 4 listopada 2013 r. zostały rozliczone i (...) S.A. nie wnosi żadnych zastrzeżeń względem agenta związanych z powstałymi różnicami z tytułu towarów (...) i prasy w okresie od 1.01.2012 r. do 4.11.2013 r.

Od 6 lutego 2014 r. pracownicy (...) S.A. korespondowali w zakresie rozliczenia należności wynikających z not obciążeniowych za 2014 z fakturami, które wystawiała pozwana.

Dowód: Pismo, k. 156, t. I

Korespondencja e-mail, k. 139-142, t. I

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

W trakcie trwania umowy w grudniu 2012 r. doszło do awarii prądu w kiosku prowadzonym przez pozwaną. Pozwana prowadziła w tej sprawie korespondencję email z przedstawicielami strony powodowej. Elektryk strony powodowej stwierdzając awarię uznał, że nie jest w stanie jej usunąć w krótkim czasie, dlatego dział techniczny (...) S.A. zlecił naprawę elektrykowi poleconemu przez pozwaną – A. H.. Z tytułu przeprowadzonych prac remontowych elektryk wystawił rachunek na kwotę 1.500 zł. Pozwana N. P. na telefoniczne polecenie kierownika sprzedaży E. W. zapłaciła za tę usługę z pieniędzy znajdujących się w kasie kiosku, co A. H. potwierdził jej podpisując oświadczenie o odebraniu 1.500 zł gotówki. Pozwana domagała się zwrotu wskazanej należności, którego jednak nie otrzymała od strony powodowej.

Nadto pozwana zgłosiła reklamację do strony powodowej odnośnie rozliczenia zakupionego przez nią grzejnika celem ogrzania kiosku w okresie zimowym, gdy elektryka nie działała i rekompensaty za dni, w których kiosk z powodu awarii prądu był nieczynny. Roszczenia objęte reklamacją winny zostać uwzględnione przez stronę powodową.

Dowód: Rachunek elektryka, k. 136, t. I

Potwierdzenie zapłaty gotówkowej, k. 219, t. II

Zeznania świadka E. W., k. 269-272, t. II

Zeznania świadka M. K., k. 302-304, t. II

Zeznania świadka A. U., k. 304-305, t. II

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

W okresie od 4 listopada 2013 r. do 1 października 2014 r. pozwana dokonywała wpłat za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A. utargów dziennych wysokościach:

Listopad 2013 – wpłata gotówkowa 27.700 zł, zapłata kartą 1.778,54 zł,

Grudzień 2013 - wpłata gotówkowa 20.700 zł, zapłata kartą 1.819,88 zł,

Styczeń 2014 - wpłata gotówkowa 18.900 zł, zapłata kartą 1.748,37 zł,

Luty 2014 - wpłata gotówkowa 16.000 zł, zapłata kartą 1.661,42 zł,

Marzec 2014 - wpłata gotówkowa 18.550 zł, zapłata kartą 2.034,05 zł,

Kwiecień 2014 - wpłata gotówkowa 19.764,50 zł, zapłata kartą 1.544,12 zł,

Maj 2014 - wpłata gotówkowa 24.400 zł, zapłata kartą 1.537,73 zł,

Czerwiec - 2014 wpłata gotówkowa 30.500 zł, zapłata kartą 1.808,13 zł,

Lipiec 2014 - wpłata gotówkowa 31.700 zł, zapłata kartą 2.549,49 zł,

Sierpień 2014 - wpłata gotówkowa 26.600 zł, zapłata kartą 2.706,71 zł,

Wrzesień 2014 - wpłata gotówkowa 22.479,51 zł, zapłata kartą 1.674,93 zł,

Październik 2014 - wpłata gotówkowa 12.770 zł, zapłata kartą 35,09 zł.

W okresie od listopada 2013 r. do października 2014 r. pozwana N. P. przeprowadziła transakcje na rzecz (...) S.A. na łączną wysokość 290.877,34 zł. W tym okresie dokonała w placówce Poczty Polskiej wpłat gotówkowych w wysokości 269.564,01 zł oraz transakcji płatności kartą na kwotę 20.898,46 zł. Pozwana N. P. łącznie przekazała stronie powodowej 290.462,47 zł. Niedobór gotówki w okresie od listopada 2013 r. do października 2014 r. wyniósł 414,87 zł.

Dowód: zestawienie wpłat dokonywanych przez pozwaną w placówce Poczty Polskiej S.A. k. 382-392, t. II

W 2014 r. strona powodowa przeprowadziła dwie inwentaryzacje: 23 stycznia 2014 r. oraz w związku z zakończeniem współpracy stron 1 października 2014.

Strona powodowa w dniu 15 maja 2014 r. wystawiła notę obciążeniową nr (...) na kwotę łączną 4.366,49 zł z tytułu stwierdzonego niedoboru wynikającego z inwentaryzacji prasy i (...) przeprowadzonej w dniu 21 stycznia 2014 r., w

tym z tytułu stwierdzonego niedoboru wynikającego z inwentaryzacji prasy 103,18 zł, inwentaryzacji (...) 4.496,58 zł, ubytki w prasie –103,18 zł oraz ubytki (...)130,09 zł, wzywając pozwaną do wpłacenia wskazanej gotówki w ciągu 14 dni od daty wystawienia noty.

W dniu 1 października 2014 r. pozwana N. P. z powodu konieczności sprawowania opieki nad dziećmi zaprzestała prowadzenia kiosku RUCH na rzecz strony powodowej.

Strona powodowa w dniu 17 października 2014 r. wystawiła 2 noty obciążeniowe:

- nr (...) na kwotę łączną 4.874,27 zł z tytułu stwierdzonego niedoboru wynikającego z inwentaryzacji prasy 3.047,45 zł, inwentaryzacji (...) 1.998,97 zł, ubytki w prasie –94,40 zł oraz ubytki (...)77,75 zł wzywając pozwaną do wpłacenia wskazanej gotówki w ciągu 14 dni od daty wystawienia noty.

- nr (...) na kwotę łączną 10.444,90 z tytułu stwierdzonego niedoboru wynikającego z inwentaryzacji gotówki przeprowadzonej w dniu 1 października 2014 r., wzywając pozwaną do wpłacenia wskazanej gotówki w ciągu 14 dni od daty wystawienia noty.

W odpowiedzi pozwana N. P. w piśmie z dnia 19 października 2015 r. kierowanym do (...) S.A. oraz w piśmie z 16 grudnia 2015 r. skierowanym do E. W., kwestionowała zasadność, jak i wysokość zadłużenia wynikającego z not, informując, że ubiega się o przedłożenie dokumentów inwentaryzacyjnych, z których owo zadłużenie wynika.

Dowód: nota 1579/DRM/TOW/14, k. 29, t. I

Nota 3705/DRM/GOT14 wraz z załącznikiem, k. 27, 107-118, t. I

Nota 3704/DRM/GOT14 wraz z załącznikiem, k. 28, 120-132, t. I

Pisma pozwanej, k. 51-53, t. I

Zeznania świadka E. W., k. 269-272, t. II

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

Pismem z dnia 8 stycznia 2016 r. strona powodowa wystąpiła do pozwanej o wskazanie dokumentu potwierdzającego blokadę środków pozwanej na jej rachunku bankowym, z których powódka mogłaby uzyskać zaspokojenie. W ramach współpracy stron nie było dyspozycji ustanowienia lokaty bankowej.

Strona powodowa w dniu 29 sierpnia 2016 r. uzupełniła weksel na sumę 13.758,48 zł, opatrzyła weksel datą płatności 8 września 2016 r. i miejscem płatności W., ul. (...). Pismem z tego samego dnia wezwała pozwanych solidarnie do wykupu weksla.

Pozwana N. P. w wyniku wezwania do wykupu weksla w okresie od 11 stycznia 2016 r. do 14 listopada 2016 r. dokonywała na rzecz strony powodowej comiesięcznych wpłat w stałej wysokości 500 zł.

Dowód: Weksel, k. 24, t. I

Wezwanie do wykupu weksla z potwierdzeniem nadania, k. 30, t. I

Potwierdzenie wykonania przelewu, k. 72-82, t. I

Pismo z 8.01.2016 r., k. 138, t. I

Przesłuchanie pozwanej, k. 200-201, t. II nagranie CD

W toku współpracy stron ustalono niedobory w zakresie gotówki i utargu, które były kompensowane z prowizją przysługującą pozwanej N. P..

Strona powodowa dokonywała potrąceń z prowizji przysługujących N. P. w następujący sposób:

a) na poczet noty nr 106/DRM/UTARG wystawionej 9 stycznia 2014 r. na kwotę 13.226,18 zł zaliczyła:

- w dniu 9 stycznia 2014 r. - 1.680 zł – potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 grudnia 2013 r.,
- w dniu 8 kwietnia 2014 r. - 1.324,42 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 28 lutego 2014 r.,
- w dniu 18 kwietnia 2014 r. - 1.562,90 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 marca 2014 r.,
- w dniu 29 kwietnia 2014 r. – 42,66 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.,
- w dniu 14 maja 2014 r. - 1.717,67 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 30 kwietnia 2014 r.,
- w dniu 12 czerwca 2014 r. - 1.962,52 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 maja 2014 r.,
- w dniu 8 lipca 2014 r. – 2.475,55 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 30 czerwca 2014 r.,
- w dniu 21 października 2014 r. – 2.452,52zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 sierpnia 2014 r.,
- w dniu 31 maja 2015 r. – 7,93 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 30 września 2014 r.;

b) na poczet noty nr 315/DRM/UTARG wystawionej 7 marca 2014 r. na kwotę 1.370,10 zł zaliczyła:

- w dniu 11 marca 2014 r. – 1.073,78 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.,
- w dniu 29 kwietnia 2014 r. – 296,32 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 r.;

c) na poczet noty nr **3705/DRM/GOT/14 wystawionej 30 września 2014 r. na kwotę 10.444,90 zł** zaliczyła:

- w dniu 31 marca 2015 r. – 1.861,23 zł - potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 30 września 2014 r.,
- w dniu 2 listopada 2015 r. – 65,95 zł – rozksięgowanie wpłaty z dnia 15 października 2015 r.,
- w dniu 12 stycznia 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 11 lutego 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 10 marca 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 12 kwietnia 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 10 maja 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 10 czerwca 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 11 lipca 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 16 sierpnia 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 13 września 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,
- w dniu 24 października 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 15 listopada 2016 r. – 500 zł – wpłata pozwanej;

d) na poczet noty nr 393/DRM/UTARG wystawionej 7 kwietnia 2014 r. na kwotę 3.427,60 zł zaliczyła:

- w dniu 19 sierpnia 2014 r. – 543,55 zł – potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 lipca 2014 r.,

- w dniu 20 marca 2015 r. – 550 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 20 kwietnia 2015 r. – 650 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 1 czerwca 2015 r. – 250 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 13 lipca 2015 r. – 200 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 4 sierpnia 2015 r. – 500 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 15 października 2015 r. – 800 zł – wpłata pozwanej,

- w dniu 15 listopada 2015 r. – 500 zł – wpłata pozwanej;

e) na poczet kary nr (...) wystawionej 23 lipca 2014 r. na kwotę 100 zł – w dniu 19 sierpnia 2014 r. potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 lipca 2014 r.;

f) na poczet noty nr 500/DRM/UTARG wystawionej 6 czerwca 2014 r. na kwotę 1.863,30 zł zaliczyła:

- w dniu 19 sierpnia 2014 r. – 1.863,30 zł – potrącenie z faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 31 lipca 2014 r.;

g) na poczet noty nr 262808 z dnia 30 listopada 2013 r. na kwotę 1.459 zł – w dniu 1 stycznia 2014 r. przeksięgowanie faktury prowizyjnej – rachunek nr (...) z dnia 30 listopada 2013 r. (przeksięgowanie prowizji na utarg (...));

h) w dniu 2 grudnia 2013 r. przeksięgowanie faktury prowizyjnej na kwotę 2.055,33 zł – rachunek nr (...) z dnia 31 października 2013 r. (przeksięgowanie prowizji na utarg (...));

Dowód: zestawienie potrąceń z prowizji, k. 135

N. P. złożyła w toku postępowania na piśmie oświadczenie o potrąceniu swoich wymagalnych roszczeń z tytułu prowizji w wysokości łącznej 22.109,53 zł z wierzytelności strony powodowej. W piśmie z dnia 5 lipca 2017 r. pozwana oświadczyła, że potrąca przysługującą jej wierzytelność z tytułu lokaty w wysokości 8.000 zł z wierzytelnościami (...) S.A. wynikającymi z inwentaryzacji.

Dowód: Oświadczenie o potrąceniu w zarzutach od nakazu zapłaty, k. 95 z dowodem doręczenia

Oświadczenie o potrąceniu 8.000 zł z dowodem doręczenia, k. 218, 209, t. II

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszym postępowaniu strona powodowa cofając w toku postępowania częściowo pozew dochodziła roszczeń z weksla w wysokości 12.758,48 zł, wystawionego przez pozwaną solidarnie N. P. oraz poręczonego przez W. W., współpozwanego solidarnie. Wskazywała, że weksel in blanco był zabezpieczeniem roszczeń powódki związanych z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy agencji łączącej strony. Uzasadniając żądanie pozwu stała na stanowisku, że przeprowadzone inwentaryzacje kiosku (...) S.A. prowadzonego przez pozwaną wykazały niedobory gotówki i towaru, co uzasadniało wystawienie trzech not obciążeniowych oraz wypełnienie weksla.

W sprawie bezspornym było, iż strony zawarły w dniu 21 grudnia 2011 r. umowę agencji. Niekwestionowany był również fakt, że strona powodowa wystawiła 3 noty obciążeniowe odpowiednio:

- a) (...) z dnia 15 maja 2014 r. na kwotę 4.366,49 zł,
- b) (...) z dnia 17 października 2014 r. na kwotę 10.444.90 zł
- c) (...) z dnia 17 października 2014 r. na kwotę 4.874,27 zł.

Poza sporem pozostawał również fakt, iż pozwana N. P. dokonała częściowej spłaty zobowiązania wekslowego uiszczając na rzecz (...) S.A. od 11 stycznia 2016 r. do 14 listopada 2016 r. comiesięcznych wpłat w stałej wysokości 500 zł - łącznie kwotę 5.500 zł.

Pozwana N. P. podnosiła, że weksel został wypełniony z naruszeniem art. 10 prawa wekslowego, tj. po upływie terminie przedawnienia, nadto podniosła zarzut potrącenia kwoty przysługującej jej prowizji z wierzytelnościami strony powodowej oraz kwestionowała zasadność not obciążeniowych oraz ich wysokość, wskazując że noty nie odzwierciedlają rzeczywistych niedoborów. Pozwany W. W. podzielał w całości argumentację i stanowisko procesowe pozwanej.

Rozstrzygnięcia wymagała kwestia, czy strona powodowa uprawniona była do naliczenia opłat z tytułu not we wskazanej w pozwie wysokości, ale również czy zarzuty pozwanej solidarnie N. P. znajdowały oparcie w zebranych materiale dowodowym.

Zobowiązanie wekslowe, na gruncie ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (dalej: prawo wekslowe), ma charakter samodzielny i abstrakcyjny. Oznacza to, że samo podpisanie weksla rodzi zobowiązanie wystawcy i to bez względu na przyczynę jego wystawienia. Zgodnie z art. 101 prawa wekslowego, istotą weksla własnego jest bezwarunkowe przyrzeczenie zapłaty sumy pieniężnej potwierdzone podpisem. Źródłem zobowiązania wekslowego jest w tym przypadku umowa dochodząca do skutku przez wydanie weksla lub jego zwrócenie posiadaczowi. W przypadku dokumentu, który w chwili wręczenia nie zawiera wszystkich elementów weksla własnego, jak w przypadku weksla in blanco, umowa ta ma na celu powstanie zobowiązania wekslowego w przyszłości. Zobowiązanie powstaje dopiero po uzupełnieniu dokumentu przez upoważnioną osobę o elementy niezbędne do uznania dokumentu za weksel własny. Czynności prawne, z których wynikają zobowiązania wekslowe, same nie określają celu gospodarczego lub społecznego tego rodzaju przysporzenia. Cel ten określa dopiero wyraźna lub dorozumiana umowa leżąca u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, wskazująca tzw. stosunek podstawowy dla tego zobowiązania. Umowę tę stanowi w szczególności deklaracja wekslowa, w której strony określają warunki, od których spełnienia uzależnione jest uzupełnienie weksla in blanco. W przypadku weksla, który w chwili jego wystawienia był wekslem niepełnym, abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego ulega istotnemu osłabieniu.

W myśl art. 10 prawa wekslowego, jeżeli weksel niepełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Uzupełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem co do zasady pozostaje bez wpływu na istnienie i ważność zobowiązania wekslowego. Prawo wekslowe dopuszcza jednak w określonych sytuacjach podniesienie przez dłużnika wekslowego stosownego zarzutu prowadzącego do wyłączenia jego odpowiedzialności z weksla. Zarzut nieprawidłowego uzupełnienia weksla in blanco, tj. wypełnienia sprzecznego z zawartym porozumieniem, jako zarzut osobisty jest skuteczny tylko wobec bezpośredniego kontrahenta (strony porozumienia o uzupełnieniu), któremu osoba podpisana na wekslu in blanco weksel ten wręczyła, a także osoby, która choćby w dobrej wierze, nabyła weksel z podpisem in blanco jeszcze przed jego uzupełnieniem, i osoby, która wprawdzie nabyła weksel już po uzupełnieniu od osoby, która weksel in blanco wypełniła, lecz przy nabyciu była w złej wierze lub dopuściła się rażącego niedbalstwa. W konsekwencji, rozpoznając zarzuty od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla, sąd może uwzględnić stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na

płatczyzną stosunku podstawowego podniesie stosowne zarzuty dotyczące stosunku zobowiązaniowego będącego podstawą wystawienia weksla (zob. szerzej uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04).

Strona powodowa dochodziła swoich roszczeń na podstawie weksla. Podniesienie przez pozwanych zarzutów wynikających ze stosunku podstawowego wymagało przeprowadzenia ustaleń przez Sąd w tym zakresie. Podniesienie tych zarzutów przeniosło bowiem spór z płaszczyzny stosunku wekslowego (prawa wekslowego), na którym oparty był pozew w postępowaniu nakazowym, na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, tym bardziej, że weksel in blanco, jak wynika z twierdzeń strony powodowej, miał zostać przez pozwaną N. P. wręczony wyłącznie jako weksel gwarancyjny. Ze specyficznego charakteru weksla gwarancyjnego wynika, iż weksel taki związany jest ściśle z dodatkową umową pomiędzy wystawcą a remitentem. Dlatego też, oprócz zarzutów, które przysługiwałyby względem każdego posiadacza weksla, pozwani mogli przedstawiać zarzuty oparte na podstawowym stosunku obligacyjnym wynikającym z umowy agencji. Niemniej jednak, to strona pozwana ponosi ciężar dowodu, że roszczenie strony powodowej z tego stosunku nie istnieje (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 24 czerwca 2005 r., V CK 780/04, nie publik.).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy w pierwszej kolejności należało wskazać, że Sąd nie uwzględnił podniesionego przez pozwanych zarzutu wypełnienia weksla w sposób sprzeczny z deklaracją wekslową, tj. po upływie terminu przedawnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego. Istotnie wypełnienie weksla po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu jest wypełnieniem niezgodnym z deklaracją wekslową i wystawca weksla (poręczyciel) może podnieść taki zarzut w ramach zarzutów przewidzianych w art. 10 ustawy - Prawo wekslowe wskazując, że z tego względu jego zobowiązanie wekslowe nie powstało. Niemniej jednak wbrew twierdzeniom pozwanych podnoszonym w zarzutach od nakazu zapłaty, w przepisach regulujących umowę agencyjną brak jest szczególnej regulacji w kwestii terminu przedawnienia, co oznacza, że w sprawie ma zastosowanie ogólny trzyletni termin wynikający z art. 118 k.c. W ocenie Sądu Rejonowego, łączący strony stosunek prawny, z uwagi na przeważające elementy właściwe dla umowy agencyjnej, nie może być zakwalifikowany do umów, o których mowa w art. 750 k.c., a w efekcie wykluczona jest możliwość stosowania terminu przedawnienia z art. 751 k.c. Tym samym skoro strona powodowa wywodziła, że źródłem jej roszczenia są przeprowadzone inwentaryzacje odpowiednio w dniach 23 stycznia 2014 r. oraz 1 października 2014 r., to zgodnie z art. 120 § 1 k.c. należności z nich wynikające stały się wymagalne w dniu przeprowadzenia inwentaryzacji, kiedy to ustalono niedobory stanowiące zobowiązanie pozwanych. Trzyletni termin przedawnienia upłynąłby zatem odpowiednio w dniu 23 stycznia 2017 r. oraz 1 października 2017 r., natomiast (...) S.A. wypełniła weksel w dniu 29 sierpnia 2016 r. z datą płatności 8 września 2016 r., zatem zgodnie z art. 70 prawa wekslowego przed upływem przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu, co zarzuty pozwanych w tym zakresie czyniło niezasadnymi. W tym miejscu wskazać należy, że przedawnienie roszczenia wekslowego i ze stosunku podstawowego bieżą niezależnie od siebie, przy czym podstawę oceny przesłanek przedawnienia drugiego z nich stanowią przepisy kodeksu cywilnego, zaś pierwszego przepisy kodeksu cywilnego zmodyfikowane przez przepisy prawa wekslowego, które wprowadzają odmienne reguły dotyczące długości i początku biegu terminu przedawnienia oraz dopuszczalnych zarzutów dłużnika wekslowego. Utrwalony jest też pogląd, że przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia i dla odpowiedzialności wekslowej wystawcy weksla niezupełnego (poręczyciela) wobec remitenta decydujące jest jego wypełnienie przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, a nie przed wniesieniem pozwu. W razie oparcia bowiem powództwa na zobowiązaniu wekslowym, data wniesienia pozwu dla tej kwestii pozostaje bez znaczenia, bo stosunek podstawowy nie jest podstawą roszczenia. Data ta jest istotna wyłącznie przy ocenie przesłanek określonych w art. 70 zdanie pierwsze w zw. z art. 103 ustawy - Prawo wekslowe, roszczenie wekslowe przeciwko poręczycielowi weksla in blanco przedawnia się bowiem z upływem trzech lat od dnia płatności weksla uzupełnionego zgodnie z upoważnieniem do jego wypełnienia (por. wyrok SN z 16.12.2015 r., IV CSK 131/15, LEX nr 1959490).

Odnosząc się do zarzutu potrącenia zgłoszonego przez pozwaną N. P. i podtrzymanego przez pozwanego W. W. przede wszystkim należało mieć na uwadze ograniczenia przewidziane w postępowaniu nakazowym, tj. regulację art. 493 § 3 k.p.c., zgodnie z którą do potrącenia mogą być przedstawione tylko wierzytelności udowodnione dokumentami,

o których mowa w art. 485. Z kolei przepis art. 485 k.p.c. wymienia: dokument urzędowy, zaakceptowany przez dłużnika rachunek, wezwanie do zapłaty i pisemne oświadczenie dłużnika o uznaniu długu, zaakceptowane przez dłużnika żądanie zapłaty zwrócone przez bank i niezapłacone z powodu braku środków na rachunku bankowym, weksel, czek, warrant i rewers. Pozwana podniosła zarzut potrącenia z należnymi jej prowizjami, udokumentowanymi wystawionymi przez nią rachunkami

Pozwana w zarzutach od nakazu zapłaty podniosła zarzut potrącenia wskazując, iż przedstawia do potrącenia z wierzytelnością (...) S.A. swoją wierzytelność wynikającą z roszczenia o wypłatę przysługującej jej prowizji za okres od października 2013 r. do sierpnia 2014 r. w łącznej wysokości 20.609,53 zł oraz 1.500 zł z tytułu kwoty wypłaconej z upoważnienia kierownika sprzedaży E. W. za usługę elektryka. Prowizje zostały udokumentowane wystawionymi przez pozwaną rachunkami (k. 54-64, t. I). W ocenie Sądu należało je uznać za zaakceptowane przez dłużnika (stronę powodową), gdyż strona powodowa dokonała zaliczenia wszystkich tych prowizji we wskazanych w rachunkach kwotach na rzecz not obciążeniowych wystawionych z tytułu niedoboru w utargu (106/ (...)/UTARG z 9 stycznia 2014 r., 315/ (...)/UTARG z 7 marca 2014 r., 393/ (...)/UTARG z 7 kwietnia 2014 r., 500/ (...)/UTARG z 6 czerwca 2014 r.), a także kary wystawionej 23 lipca 2014 r. nr (...), noty nr 262808 z 30 listopada 2013 r. i przeksięgowania prowizji na utarg w dniu 2 grudnia 2013 r., o czym świadczy zestawienie potrąceń z prowizji przedłożone przez stronę powodową (k. 135).

Pozwana do zarzutów przedłożyła własnoręcznie podpisane w tym zakresie oświadczenie o potrąceniu (k. 65, t. I), a także wystawione przez siebie w dniach 31 października 2013 r., 30 listopada 2013 r., 31 grudnia 2013 r., 28 lutego 2014 r., 31 marca 2014 r., 30 kwietnia 2014 r., 31 maja 2014 r., od 30 czerwca 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. rachunki (k. 54-64, t. I).

Sąd zważył, że zgodnie z art. 498 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Wobec nadania potrąceniu ustawowemu charakteru jednostronnej czynności prawnej, przez którą zainteresowany może ukształtować nie tylko swoją sytuację prawną, lecz także sytuację prawną innego podmiotu, wykorzystywanie tej instytucji powinno mieć miejsce tylko wówczas, gdy spełnione są ściśle wszystkie przesłanki potrącenia określone w ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., V CSK 95/11, LEX nr 1254743).

Zdaniem Sądu, powyższy zarzut potrącenia nie zasługiwał jednak na uwzględnienie. Sąd wskazuje, że aby strona mogła skutecznie podnieść zarzut potrącenia, niezbędne jest złożenie oświadczenia o potrąceniu wierzytelności. Należy zaznaczyć, że pozwana N. P. nie złożyła w prawidłowy sposób stronie powodowej takiego oświadczenia, co do kwoty 20.609,53 zł oraz 1.500 zł. Powyższe wynika z dyspozycji art. 499 k.c., zgodnie z którym potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. W świetle natomiast art. 61 k.c. oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią. W przedmiotowej sprawie oświadczenie o potrąceniu wierzytelności zostało zawarte w zarzutach od nakazu zapłaty, doręczonych pełnomocnikowi strony powodowej, adwokatowi P. P.. Zgodnie z pełnomocnictwem znajdującym się w aktach sprawy (k. 20, t. I), P. P. został umocowany na podstawie art. 87 k.p.c. do reprezentowania strony powodowej w postępowaniu sądowym wszystkich instancji oraz w postępowaniu egzekucyjnym i przed sądami administracyjnymi. Powyższe pełnomocnictwo nie obejmowało umocowania do odbierania oświadczeń o charakterze materialnoprawnym, jakim jest oświadczenie o potrąceniu wierzytelności. Oświadczenie to zatem nie dotarło skutecznie do strony powodowej. Nadto po ustanowieniu w sprawie pełnomocnika pozwana N. P. przedłożyła Sądowi dowód doręczenia pełnomocnikowi strony powodowej kolejnego oświadczenia o potrąceniu kwoty 8.000 zł (k. 218, t. II). Nie mogły więc one wywoływać skutków prawnych. Już wskutek powyższego, zarzuty potrącenia tak 20.609,53 zł i 1.500 zł oraz 8.000 zł nie zasługiwały na uwzględnienie. Ponadto oświadczenie o potrąceniu 8.000 zł z tytułu wpłaconej na konto lokaty bankowej przez pozwaną N. P. kwoty zabezpieczenia nie zostało przez nią w ogóle wykazane mimo tego, iż z okoliczności tej wywodziła ona skutki

prawne (art. 232 k.p.c.). (...) S.A. dostatecznie i skutecznie zaprzeczyła (a contrario art. 230 k.p.c.) jakoby pozwana kiedykolwiek wskazany sposób zabezpieczenia wybrała przedkładając na tę okoliczność pismo z dnia 8 stycznia 2016 r. (k. 138, t. I) w którym przeczyła jakoby kwotę taką od pozwanej kiedykolwiek otrzymała. Pozwana również nie przedstawiła mimo ciężaru dowodu blokady takiej kwoty na rachunku bankowym. To w ocenie Sądu w wystarczający sposób pozwoliło ustalić, że ramach współpracy stron nie było dyspozycji ustanowienia lokaty bankowej.

Przechodząc do kwestii istnienia wierzytelności strony powodowej (...) S.A. wynikającej z niedoborów towarów oraz gotówki w pierwszej kolejności należy wskazać, że strona powodowa (...) S.A. wskazała w pozwie, że dochodzona w nim kwota wynika z 3 not obciążeniowych o numerach (...), (...) oraz (...) szczegółowo opisanych na wstępie. W wyniku kwestionowania przez pozwaną N. P. ich zasadności przedłożyła dokumenty księgowe wygenerowane z systemu księgowego, które wespół z dowodami z dokumentów przedłożonymi przez pozwaną stanowiły podstawę ustaleń faktycznych.

W zakresie niedoboru gotówki objętego notą nr 3705/DRM/GOT/14 – strona pozwana przedłożyła załącznik odnoszący się do wysokości sprzedaży fiskalnej i transakcji finansowych w okresie od 11 stycznia 2012 r. do 1 października, wpłat utargu dokonywanych od 2 stycznia 2012 r. do początku października 2014 r., podnosząc, że porównanie wysokości sprzedażowej wynikającej z kasy z wysokością utargu, przy uwzględnieniu transakcji prowadzonych kartą płatniczą daje niedobór gotówki w wysokości 10.444,90 zł. Przy ustalaniu tej kwoty strona powodowa uwzględniła również noty obciążeniowe w zakresie utargu, na poczet których zatrzymano pozwanej prowizje (106/ (...)/UTARG z 9 stycznia 2014 r., 315/ (...)/UTARG z 7 marca 2014 r., 393/ (...)/UTARG z 7 kwietnia 2014 r., 500/ (...)/UTARG z 6 czerwca 2014 r.), co wynika z załącznika do noty na k. 118.

(...) S.A. celem wykazania zasadności noty przedłożyła zestawienie zapłat dokonywanych kartą płatniczą w okresie od 8.02.2012 r. do 1.10.2014 r. (k. 107-109, t. I), odprowadzenie utargów w okresie od 2.01.2012 r. do 29.09.2014 r. (k. 110-111, t. I) oraz zestawienie sprzedaży fiskalnej i transakcji finansowych w okresie od 11.01.2012 r. do 1.10.2014 r. (k. 112-117, t. I). Jednakże jak wynika z załączników przedstawionych do not pozwana w okresie od listopada 2013 r. do października 2014 r. przeprowadziła transakcje na łączną wysokość 290.877,34 zł, natomiast w tym samym okresie - jak wynika z zestawienia wpłat dokonanych w placówce Poczty Polskiej pozwana dokonała wpłat gotówkowych w wysokości 269.564,01 zł oraz transakcji płatności kartą na kwotę 20.898,46 zł (k. 382-392, t. II). Zatem łącznie przekazała stronie powodowej 290.462,47 zł, co daje niedobór za okres od listopada 2013 r. do października 2014 r. jedynie kwoty 414,87 zł. Zatem nie sposób wywodzić jakoby doszło do niedoboru gotówki w wysokości objętej notą nr 3705, tj. do 10.444,90 zł. Ponadto pozwana dokonała płatności w kwocie 1.500 zł za usługę elektryka, pobierając pieniądze z kasy na polecenie kierownika E. W. (należność objęta rachunkiem z 21 grudnia 2012 r. znajdującym się na k. 136, dowód zapłaty k. 219). Stosownie do zeznań tego świadka – kwota ta winna być pozwanej zwrócona przez stronę powodową, co nie zostało w niniejszym postępowaniu udowodnione. Na okoliczność zwrotu tej kwoty strona powodowa przedłożyła dokument księgowy (k. 137), który jednak nie jest potwierdzeniem przelewu, nie wskazuje też na czyją rzecz miałyby nastąpić zapłata kwoty 1.500 zł. Powyższe argumenty doprowadziły Sąd do wniosku, że pozwana skutecznie podważyła zasadność obciążania jej niedoborem gotówki za sporny okres, przedstawiła bowiem dowody bezsprzecznie dyskredytujące stanowisko (...) S.A. co do istnienia jakiegokolwiek niedoboru.

Szczegółowa analiza zestawienia noty 106/DRMT/UTARG (jednej z not, w oparciu o które obciążono pozwaną brakującym utargiem), dotycząca sprzedaży w okresie listopad-grudzień 2013 r. również budzi wątpliwości rachunkowe. Otóż stwierdzono w niej niedobór kwoty 13.226,16 zł, tymczasem łączna sprzedaż wynosiła wówczas 48.019,27 zł, natomiast odprowadzona gotówka włącznie z zapłatą kartą opiewała na kwotę 51.498,42 zł. W konsekwencji również w tym zakresie pozwana skutecznie podważyła moc dowodową wskazanej noty i wykazała jej niezetelność.

Przechodząc do kwestii niedoboru towaru – objęta ona była dwiema notami:

1) nota 3704 – strona powodowa podniosła, że z załącznika do noty 3704 wynika, iż:

a) niedobór (...) wyniósł 1.998,97 zł i został on pomniejszony o kwotę przysługującego ubytku w wysokości 77,75 zł, co dało 1.921,22 zł.

b) niedobór prasy wyniósł on 3.047,45 zł, (dopuszczalny ubytek 94,40 zł) co ostatecznie dało kwotę 2.953,05 zł. Łącznie niedobór z obu not wyniósł 4.874,27 zł (1.998,97 zł + 2.953,05 zł);

2) nota 1579 – niedobór wyniósł 4.366,49 zł.

Do noty 3704 strona powodowa przedłożyła obroty prasy w okresie od 24.01.2014 r. do 7.10.2014 r. (k. 121-124, t. I), różnice (...) (k. 121-132, t. I). Istotne jest to, że mimo iż pozwana N. P. – co było bezsporne – prowadziła kiosk do 1.10.2014 r. to strona powodowa wykazała w obrotach prasy zestawienie do 7.10.2014 r., zaliczając dodatkowe dostawy (na kwotę łączną 5.566,83 zł), co nie pozwalało na uznanie, iż strona powodowa dopełniła obowiązku rzetelnego przeprowadzenia inwentaryzacji ale również prawidłowego wykazania jej wyników. Nadto co ważne, generowanie w zestawieniu do noty jakichkolwiek transakcji po dniu 1.10.2014 r. przesądza o tym, że do rozliczenia pozwanej inkorporowano w istocie dostawę towaru innego agenta, a nie pozwanej, która fizycznie już w ogóle kiosku nie prowadziła.

Powyższe nieprawidłowości w zakresie przedłożonych przez stronę powodową zestawień, stanowiących załączniki do not obciążeniowych, w połączeniu z potwierdzonymi zeznaniami świadka i pozwanej nieprawidłowościami w zakresie dostaw i ewidencjonowania ich w systemie, nie pozwalają Sądowi przyjąć za prawdziwe kwot wskazanych w notach obciążeniowych będących przedmiotem niniejszej sprawy. Pozwana podkreślała, że towar z dostaw nie zawsze się zgadzał, w tym również co do dostawy prasy, wówczas w drodze reklamacji kwestionowała to co wynikało z faktur, ale reklamacje te nie były uwzględniane. Na dowód swoich twierdzeń przedłożyła pisma wysyłane tak do kierownika sprzedaży E. W., jak również do (...) S.A. Na podstawie dowodu z przesłuchania pozwanej Sąd ustalił również, iż w zakresie współpracy stron dochodziło do nieprawidłowości co do przerzucania towaru pomiędzy poszczególnymi punktami (nie odnotowane 3 kartony papierosów, zabrane przez kierownika E. W.). Świadek E. W. przyznała nie tylko, że pozwana powinna dostać zwrot kwoty zapłaconej elektrykowi, ale również z tytułu rozliczenia zakupionego przez nią grzejnika celem ogrzania kiosku w okresie zimowym, gdy elektryka nie działała i rekompensaty za dni, w których kiosk z powodu awarii prądu był nieczynny. Świadczy to o niedokładnościach dokumentów przedłożonych przez stronę powodową i nierzetelności rozliczenia. Wskazać również należy, że żaden z dokumentów załączonych przez stronę powodową do not obciążeniowych nie został podpisany przez pozwaną, nie załączono również żadnego protokołu inwentaryzacji, który stwierdzałby ich przebieg.

Ponadto strona powodowa w pozwie wskazała, że dochodzi od pozwanej z noty nr 3705/DRM/GOT/14 kwoty 8.517,72 zł, a następnie cofnęła pozew jeszcze o kwotę 1.000 zł. Gdy tymczasem z dołączonego przez stronę powodową dokumentu w postaci zestawienia potrąceń (k. 135) wynikało, że na poczet tej noty zaliczono zatrzymane prowizje pozwanej i jej wpłaty, które pokryły należność do kwoty 3.017,72 zł, a do daty wypełnienia weksla – do kwoty 4.517,72 zł. Strona powodowa sprostowała tę kwestię w piśmie procesowym z 24 lipca 2017 r., nie wyjaśniając jednak co w takim razie w pozostałym zakresie składa się na sumę wekslową.

Powództwo wniesiono przeciwko pozwanym solidarnie, wobec zaistnienia współuczestnictwa materialnego wynikającego z czynności prawnej poręczenia (art. 369 k.c.), uwzględniając treść art. 375 k.c. Sąd orzekł na podstawie zarzutów wspólnie podnoszonych przez obu współpozwanym.

Mając na względzie powyższe ustalenia i rozważania oraz to, iż powodowa spółka cofnęła pozew w części w zakresie zasądzonej nakazem zapłaty w zaskarżonej części w kwocie 1.000 zł ze zrzeczeniem się roszczenia w tej części należało uchylić zaskarżony nakaz zapłaty w powyższym zakresie i umorzyć postępowanie w tej części stosownie do art. 496 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu należało również uchylić zaskarżony nakaz w zakresie zasądzonej pozostałej kwoty 12.258,48 zł i w tej części powództwo oddalić stosownie do art. 496 k.p.c. albowiem pozwani solidarnie wykazali niezasadność

obciążenia pozwanej zobowiązaniem z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania wynikającego z umowy agencji, skutecznie zakwestionowali tak samą okoliczność stwierdzenia niedoboru gotówki, towaru, jak i jego wysokość. Zniweczyło to na gruncie prawa wekslowego możliwość dochodzenia przez stronę powodową roszczenia wekslowego. Dowiedzenie uchybień dotyczących stosunku podstawowego pozwala dłużnikowi wekslowemu skutecznie bronić się przed dochodzeniem roszczenia z weksła zarzutem nienależnego świadczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 02 marca 2012, sygn. akt II CSK 351/11; LEX numer 1163193).

Wobec powyższego na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 23 listopada 2016 r. w sprawie o sygn. akt VIII Nc 250/16 i oddalił powództwo, co do kwoty 12.258,48 zł.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Strona powodowa przegrała sprawę w całości, a zatem to na niej ciążył obowiązek zwrotu kosztów procesu poniesionych przez pozwanych, których wyliczenie Sąd pozostawił referendarzowi sądowemu.